

Euroopa Liidu
struktuuritoetus

Eesti tuleviku heaks

KONSTRUKTIVISTLIK ÕPITEOORIA

Õppimine pole passiivne info vastuvõtmine või “lattu” panek, vaid **õppides loob õppija uut teadmist ise, aktiivselt**. Õppija varasemad kogemused ja teadmised mõjutavad seda, kuidas ta töötleb uusi teadmisi. Õppija ei reageeri kunagi välisele stiimulile kui sellisele, vaid oma tõlgendusele antud stiimulist. **Uut infot tõlgendatakse ja struktureeritakse oma maailmapildi ja varasemate teadmiste terviku valguses**, mille tulemusena maailmapilt pidevalt muutub ja omandab uue struktuuri – õppides loob õppija ka iseennast.

SOTSIAAL-KONSTRUKTIVISTLIK MUDEL

L.Võgotski, N. Miller, J. Dollard, A. Bandura

Sotsiaal-konstruktivistlik mudel on konstruktivistlik õpiteooria, mis rõhutab **sotsiaalse konteksti ja teiste inimeste kaasmõju** osatähtsust õppimisele.

L. Võgotski oli kognitivist, kes lükkas ümber väite, et on õppimist on võimalik eraldada sotsiaalselt kontekstist. Kogu kognitiivne areng pärineb sotsiaalsetest suhetest ja õppimine on protsess, mille kaudu õppijad integreeritakse teadmiskogukonda.

Võgotski: iga samm arengus ilmneb 2-l tasandil:

1. inimeste vahel (interpsühholoogiline)
2. inimese sees (intrapsühholoogiline)

TEADMINE

Inimese kognitiivsed struktuurid on peamiselt konstrueeritud sotsiaalselt, koos kaaslastega konstrueeritud. Keel ja kultuur mängivad olulist rolli selles, kuidas inimene tajub maailma (tähendused, mõte) ning seetõttu on need intellektuaalse arengu puhul olulisteks mõjutajateks.

Inimene ei reageeri maailmale sellisel viisil nagu maailm tegelikult on, vaid vastavalt oma väärtushinnangutele ja arusaamadele. Sündmused toimuvad, aga need ei oma mingit tähtsust sinnamaani, kuni me anname neile tähenduse, seostame neid oma eelneva eluga ja hindame nende tõenäolisi tagajärgi. Kultuur ja saadud kasvatus õpetab meile, mida asjad tähendavad.

See annab teadmisele alati individuaalse aspekti. Koos arutledes lepitakse kokku, millise tähenduse juurde jäädakse selle teema puhul ja nimetatud olukorras.

ÕPPIMINE

Õppija ei reageeri mitte välisele stiimulile, vaid **oma tõlgendusele** sellest stiimulist.

2 arengutaset Vögotski järgi:

- **tegelik areng:** arengutase, mis õppijal on juba olemas ning sellel tasemel on õppija võimeline lahendama probleeme iseseisvalt
- **potentsiaalne areng** (lähima arengu tsoon): arengutase, kus õppija on võimeline probleeme lahendama ja materjali mõistma koolitajate juhtimisel ja/või kaaslastega koostöös

Õppimine toimub potentsiaalse arengu tasemel, see haarab kognitiivseid struktuure, mis on küpsemisfaasis, kuid mis saavad küpseda ainult koostöös teistega või kellegi juhatusel.

MOTIVATSIOON

Sotsiaalsed konstruktivistid näevad motivatsiooni nii sisemise kui välise protsessina. Kuna õppimine on sotsiaalne fenomen, siis on õppijad motiveeritud tasust, mis rakendub **teadmiskogukonna** kaudu. Tasuks on siin koosolemine ehk kuuluvusvajaduse rahuldamine, pädevusvajaduse rahuldamine. Samas, kuna teadmine on sisemiselt konstrueeritud, sõltub õppimine suurel määral õppija sisemisest innukusest mõista ja edendada õpiprotsessi. Seda võimet iseloomustab oskus teema enda olemisega integreerida (ehk vajadus olla keegi selle teema või olukorra valguses). **Motivatsioon käivitub õhukeses alas tundmatu väljakutse hirmu ja tuntud teadmise igavuse vahel.** Hirmu aitavad maandada kaaslased ja nende pädevus ning igavuse ületada kaaslaste teadmatuse, mis lubab väljenduda osaleja pädevusel. Seda soodustab koolitaja poolt organiseeritud interaktsioon õpiprotsessis.

Euroopa Liidu
struktuuritoetus

Eesti tuleviku heaks

ÕPETAMINE

Koostöised õpimeetodid vajavad õppijate grupitööskuste arendamist ja arusaama, et individuaalne õppimine on peamiselt seotud grupiõppimise edukusega. Optimaalne õpigrupi suurus on 4-5 inimest.

Õpetaja ülesandeks on juhtida gruppide moodustamist, diskussioonide läbiviimist, vahendada ja struktureerida inimestevahelisi vastasmõjusid; abistada õppijaid spontaansete mõistete äratamisel, ideede väljendamisel ja arutamisel grupis ning ühisel avastamisel.

KOKKUVÕTTEKS:

Õppimine on tähenduse otsimine ja loomine. See, mida õppija “teab”, koosneb tema poolt seesmiselt konstrueeritud arusaamadest selle kohta, kuidas tema arvates maailm funktsioneerib. Uus informatsioon kas muudab neid vanu uskumusi või ei.

Konstruktivistlikus õpikeskkonnas **uurib õpetaja kõigepealt õppijate olemasolevaid mõisteid ja kontseptsioone. Siis korraldab ta neile võimalusi oma arusaamade viimistlemiseks või ümber töötamiseks**, tuues esile vastuolusid, esitledes uut informatsiooni, küsides küsimusi, haarates ja julgustades õppijaid uurimisse, mille peamiseks eesmärgiks on esitada väljakutseid olemasolevatele mõistetele ja mitte “õigete” vastuste meeldejätmine.

Seetõttu peaks ka hindamine olema osa õpiprotsessist ning seotud eelkõige õppija eneserefleksiooni ja iseenese arengu jälgimise ja hindamisega.